

Joan Martí Castell va tancar la Jornada amb una conferència sobre la trajectòria cívica i intel·lectual d'Antoni M. Badia i Margarit. La intervenció de Martí s'incardinava en la commemoració institucional del centenari del naixement d'un dels homenots més insignes de la cultura catalana recent.

No puc acabar aquesta crònica apressada sense mostrar la meua satisfacció per la publicació del conjunt d'intervencions ressenyades en un llibre col·lectiu intítulat «Present i futur de la llengua catalana». *Verba volant, scripta manent*.

Miquel Àngel PRADILLA CARDONA
Universitat Rovira i Virgili
Institut d'Estudis Catalans

Jornada «Literatura catalana contemporània: institucionalització i llengua literària», Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (11 de desembre del 2020). — L'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC) organitza cada tres anys, des del 1973, un Col·loqui Internacional que aplega investigadors en catalanística d'arreu. Des del 2016, els anys que no hi ha col·loqui l'AILLC organitza una jornada monogràfica destinada a difondre la recerca en un tema determinat. La jornada del 2020 es va dedicar a la «Literatura catalana contemporània: institucionalització i llengua literària», va ser coorganitzada per l'AILLC i la Universitat de Barcelona i, a causa de la situació sanitària, va celebrar-se de manera telemàtica.

Van inaugurar la jornada els parlaments de Josep Solervicens (Facultat de Filologia i Comunicació, Universitat de Barcelona), F. Xavier Vila (Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, Universitat de Barcelona), Beatrice Schmid (AILLC, Universitat Bâsel) i Josep M. Domingo (Comitè organitzador, Universitat de Barcelona). La primera comunicació va anar a càrrec d'Eloi Bellés (Universitat de Barcelona), que va parlar del «Cànon literari en tres gramàtiques catalanes vuitcentistes» i, més concretament, va proposar la lectura de les gramàtiques de Ballot, Bofarull i Fabra com a altament representatives de tres moments clau per a la història lingüística del vuit-cents: els darrers epígons de l'Antic Règim, la consolidació de la Renaixença i el triomf del Modernisme i el Noucentisme, respectivament.

A continuació va prendre la paraula Francesc Bernat (Universitat de Barcelona). Bernat va presentar una comunicació sobre el paper d'Alfred Morel-Fatio en la construcció d'un discurs, fora dels Països Catalans, sobre la llengua i la literatura catalanes al vuit-cents. Va ressaltar l'evolució del pensament lingüístic de l'autor i, especialment, com a finals del vuit-cents Morel-Fatio assegurava que la supervivència de la tradició catalana seria gràcies a les generacions postromàniques i Modernistes, fet que el va dur a concloure que, justament, l'autèntica Renaixença seria el Modernisme.

Jordi Ginebra (Universitat Rovira i Virgili), tot parlant de la «Institucionalització de la literatura i institucionalització de la llengua literària», va reflexionar al voltant de la llengua institucional (i institucionalitzada) abans de Fabra. Va constatar que, efectivament, existia una llengua més o menys institucionalitzada al llarg del segle XIX i va oferir, com a hipòtesi de treball, entendre que el català va passar, almenys, per quatre estadis d'institucionalització abans del triomf del fabrisme.

Van cloure l'acte Margarita Casacuberta i Anna Perera (Universitat de Girona) i Narcís Figueras (Universitat Oberta de Catalunya). Van parlar dels Jocs Florals després de 1939 com un «dispositiu per a la reconstrucció del camp literari català», tant a l'interior com a l'exterior, i van presentar la interessantíssima base de dades de «Certàmens literaris» elaborada a la càtedra de Patrimoni Literari de la UdG: una eina utilíssima per resseguir, entre d'altres, totes les convocatòries de Jocs Florals, complementada amb propostes didàctiques per a ESO i Batxillerat.

En fi, malgrat la distància física, la jornada va aportar molts elements de debat i de reflexió en un camp sovint poc atès pels estudis de catalanística: la intersecció entre llengua i literatura i, més concretament, entre literatura i construcció lingüística, o entre llengua i construcció literària. Esperem que a la propera jornada puguem recuperar la presencialitat. Mentrestant, aprendrem de casa estant.

Eloi BELLÉS
Universitat de Barcelona

Sisena Jornada de la Càtedra Pompeu Fabra: «Accions polítiques sobre la llengua: adequació i eficàcia» (19 i 20 de novembre del 2020). — Una de les activitats que duu a terme la Càtedra Pompeu Fabra (CPF) de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), és una jornada anual que, a excepció de les dues jornades dedicades al mestre Fabra, sotmet a examen algun aspecte sobre la llengua i la cultura catalanes que és susceptible de generar debat, sempre amb la finalitat de posar damunt la taula solucions encaminades a millorar la situació lingüística del català. Des que van començar l'any 2015, les jornades de la càtedra Pompeu Fabra ja s'han consolidat entre la comunitat lingüística i són una cita ineludible per a totes aquelles persones interessades en la llengua catalana.

La Sisena Jornada de la CPF, «Accions polítiques sobre la llengua: adequació i eficàcia», va abordar el tema de les polítiques d'intervenció que s'han dut a terme a Catalunya des de la primera Llei de política lingüística fins a l'actualitat i, específicament, es van explorar els usos lingüístics en el context de la migració, dels joves o dels barris de Barcelona. La jornada, que es va dur a terme els dies 19 i 20 de novembre del 2020, va diferir de les anteriors per la modalitat virtual en la qual es va realitzar, atenent les mesures de seguretat per la pandèmia de la covid-19. Tot i perdre l'essència que aporta la presencialitat de l'acte, va destacar pel to fresc i la mirada engrescadora dels joves sociolingüistes del nostre país que hi van participar.

Un cop inaugurat l'acte per part de Cristina Gelpí, vicerectora de projectes per a la docència de la UPF, en nom del rector Jaume Casals; de Joandomènec Ros, president de l'Institut d'Estudis Catalans, i d'Ester Franquesa, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, M. Teresa Cabré, directora de la càtedra Pompeu Fabra i presidenta de la Secció Filològica de l'IEC, va obrir la jornada i va donar pas a la conferència inaugural, «Canvis socials i evolució de les polítiques lingüístiques a Catalunya (1979-2020)», que pretenia oferir una visió més general del tema en relació amb les ponències més específiques de l'endemà. L'encarregat de pronunciar-la va ser Avel·lí Flors-Mas, professor associat de la Universitat de Barcelona i secretari del CUSC-UB. El conferenciant va esbossar els trets canviants de l'enfocament des de les primeres polítiques lingüístiques del país fins a les de l'era actual en relació amb els canvis sociopolítics i demogràfics que s'han produït al llarg dels quaranta anys d'autogovern i que Flors-Mas divideix en quatre etapes principals: anys vuitanta, anys noranta i primers del 2000, del 2003 al 2010 i del 2010 fins al dia d'avui. Després de fer-ne la diagnosi, va identificar reptes i possibles actuacions en les quals caldria incidir per revertir aquells aspectes més problemàtics de les polítiques lingüístiques actuals del país que, segons l'autor, són una peça clau per millorar la cohesió social de Catalunya.

Maria Sabaté Dalmau, professora de la Universitat de Lleida i vocal de la SOCS, va pronunciar la primera ponència del segon dia: «Les accions de política lingüística del binomi Estat-telecomunicacions: com s'exclou la immigració per raons de llengua». Sabaté-Dalmau va partir d'un estudi de camp en un locutori del Vallès Occidental per posar en dubte les accions polítiques que es deriven de la Llei estatal 25/2007 i que estan perpetrades pel tàndem Estat i sector de les teleco-